

E X P R E S S Y I A

BATALII WYGRANEY

NAIASNIEYSZEGO CARA I. M.

Nád Rzeką Pronią pod Lefznem Pána Seráfinowiczá, mil dwie od Propoylká.

Roku Páńskiego, 1708. Dnia 9 Pázdzierniká.

NAprzod General Lewenauft po długiey swoiey Pátynie w Czerei, gdy otrzymał ordynáns Krolá Szwedzkiego áby czym prędzey spieszyl do konjunkcyi: z onym mašierował naprzod ná Szklów, ze Szklówá dálej swoy Marſz prowadził ku Propoylku, CAR zaś Iego Mość dowiedziawſzy ſię z Xiążęciem I. M. Meżykiem: wziáwſzy Káwáleryi Tyſięcy Dziewięć, w Tropy z nim ſzli, ktorzy uſzykowawſzy ſię nád Rzeką Pronią, pod Lefznem, ordynował kilká Tyſięcy Káwáleryi podkáć Marſz Moſkiewſki w Borze, ále nie długo tam báwiąc zá náſtapieniem Káwáleryi Moſkiewſkiey rezolutnie ſtawáiaćcey, reiterádę uczynili do ſwoich Szykow. Káwálerya z á Moſkiewſka áwánſowálá zwyczajnym orderem. Vderzyli ſię o godzinie wtorey z poſudniá, bijąc ſię rownym ſzczęściem przez kilká godzin. Tandem w poſ Bátálij przybył General Báwer z trzemá Regimentámi Káwáleryi iſtánteńe áwánſuiąc, y ták Bog poſzczęścił że przełámáli. Bo przełámawſzy Szwedzkie ſzyki, naprzod Piechotá Szwedzka kroku nie uſtápiwſzy, wſzyku poległá ná plácu; że tylko Chorągwie wetchnione zoſtály. Káwáleryi Szwedzkiey lubo ſilá ná Plácu poległo, reſztę ich ſalwowálá noc ciemna, y ták ſię zamieſzáli, że w nocy náydowáli między ſobá Szwedów Moſkwá, y ſzpadámi kłoli, á gdy Woýſko Moſkiewſkie Plác otrzy-máło, y cáły Oboz Szwedzki, názáiutrz Tábory Szwedzkie zábráli. Sam z á General Lewenauft, będąc w rękę poſtrzelony, reſztę Káwáleryi poſtrzeláney zebrawſzy, názáiutrz umykał do Propoylká. Gonił go General Fluk, nápedziwſzy w Propoyſko, wziął go Áwánſowác, ktory ſtoiąc przy Cerkwi w Rynku, ták ſię chćiał opponowác: á gdy nie mógł wytrzymác, do Akordu mieli ſię, tandem poſtał I. M. P. General Fluk Pułkowniká iednego do Akordu, y dwieſcie Gránátierow, ſupponuiąc że z dżiála Akord, gdy przyiácháli do nich, nie czyniác Akordu, poczęli ſtrzelác, gdzie dwoch Gránátierow zábito, kilkunáſtu poſtrze-Jono, General Fluk iſtánteńe poczał áwánſowác, zádnego wiécy nie dáiac kwáteru, ktorzy nie wytrzymawſzy, w ućieczkę ſię událi, w Rzekę tłumem ſię rzucili, w Sofz, ták nád Rzeką Dziewięć ſet ich ubito, utonęło nie máło. Sá-mego Generalá Lewenauftá w poſ poſtrzelono w Rzece powtórnie, bárzo tedy z niewielká kwotą przepłynáwſzy, ućiekał do Krolá Szwedzkiego, nád dwá Ty-ſiácá z ſobá nie miał, y to zránionemi. Z támtęy tedy ſtrony Rzeki, potkał go Fázman Moſkiewſki Bregádier z Regimentem ſwoim iednym, uderzywſzy ná niego z pięć ſet ludzi utrácił; z Reſztá ludzi ućiekał do Krolá Szwedzkiego, ktory ſię náydował o mil pietnaſcie, w pogoń z á nim Fázman ſzedł.

Woýſká wſzytkiego Szwedzkiego przy Generale Lewenauftcie było: Dzie-więć Regimentow Pieſzych, ſiedm Regimentow Káwáleryi, y Szkwádrónow-trzy, wſzytkiego ſię Woýſká ráchowáło Tyſięcy ſzeſnaſcie effectivé, żywcem wzięto dwá Tyſiácá, ſiedm ſet, oprócz Pułkownikow, Officierow, co po tym ſeparatim wypiſze ſię. Codziennie iednák po ſtu, po dwieſcie Niewolniká do Obozu Moſkiewſkiego prowadzono z błot, láſow. General Sztákierberk ná plá-cu zgiął, Pułkownik Rožen wzięty, Chorągwi wzięto czterdzieſci y ſiedm Pie-ſzych, Kornerow dzieſieć, oſobliwie po láſach ieſzcze znáydowano. Armáty goſtáło ſię ſztuk ſzeſnaſcie, Wozow oſm tyſięcy, cztery tyſiáce kowáných, po koni cztery, w tych Wozách ná trzy Mieſiáce proviántow było, dla cáłego Woýſká Szwedzkiego, chlebowego y pieniężnego. Ámmunicyi wie-cey ieſzcze było; Prochow y kul, co gdyby ſukkurs przyſzedł, pewnie przez

Dwa Miejsce mogliby się tą Ammunicyą bronić. Bydła sztuk cztery tysiące wzięto, to wszystko z Xięstwą Zmudzkiego, Kurlándyi wybrane wozy y provianty były. Polska tylko jedna Chorągiew była y to Wołoska, Páná Budego samego Rotmistrza wzięto, ludzie pouciekali. Teyże Batalij wzięto I. M. P. Podbereskiego, Syna I. M. P. Márzálka Vpickiego, który w Szwedzkim Woysku służył, na trzeci dzień Batalij Chłopi támczni co nicmiará Szwedów przyprowadzali do CARA I. M. z Lása, za káždego Szweda CAR I. M. chłopom kazał dawać po pięć Kubłów. Na Szwedach bárwy nowe były, ktorými sześć Regimentów CAR I. M. w Szwedzką ubrał bárwę y w wszelkim munderunku Szwedzkim: inne zaś cefferunt in praedam.

Tę tedy Wiktoryą non Nomini suo, lubo sam CAR I. M. odważnie stawał, swoich ludzi ánimuiąc w Batalij z Xiążęciem I. M. Mezykiem, y Generałami, ále Bołkiemu to przypisawszy dziełu, że dextera Domini fecit virtutem, bo nie było więcej Moskwy ná dwánaście Tyśięcy, zginęło na placu Tyśięć pięć set, postrzelonych dwa Tyśięćá siedm set, innych Officierów registr się nádeszle. Generála Baurá z kárteczą postrzelono, nos y gębę mu w poł wyrwało, temu nie tuszá życia. Xiążęcią I. M. Dármstádá także z kárteczą w rękę lewą, ktorą upiłować muszá. Generála Alártá syn ná placu zginął.

Tę tedy Pan Bog dał Wiktoryą, y drugą zaraz komunikuje, co pod Bychowem otrzymano: Tam Pan Chmárá we dwudziestu Chorągwi przypadłszy pod Bychow, ná niespodzianych tráfiwszy Kozaków rozgromił onych, ze czteryśta wyciął, y sam się reiterował do Bychowá o pułtory mile, canens triumphum będąc ubespieczony, tą wiktoryą: Kozacy dowiedziawszy się, że się tu roskoczował o pułtory mile, z Bychowá wyšli, piechotę Moskiewiká pokoniwszy, ná pádli w nocy ná Páná Chmárę, gdzie ná sześćset trupá położyli, sto ósmdzieśiat żywcem wzięto, y Chorągwi cztery, sam Chmárá ledwie się ucieczką salwował.

Król Szwedzki iuż był o mil dwie od Stárodubá; ále powziawszy wiadomość o przegráney Lewenauftá, reiterował się ná zad mil siedm do Poczopowá, tamże ná koło onego, Woyská CARA I. M. stoiá, tylko o milę, o pułtory mile, iáko to I. M. P. Szeremet ze wszystkimi Piechotámi front trzyma. I. M. P. Golc Felt Márzáfek, także z Káwáleryą I. M. P. Generał Inflánt z siedmią Tyśięcy w Stárodubie samym stoi, I. M. Pan Mázepá za Stárodubem we dwudziestu Tyśięcy Kozaków y Drágoniey stoi, dosyć że się wynikać ludziom Szwedzkim nie dáia, áni furázu żadnego nie pozwaláia. Głód wielki y chorobá, nie ma więcej Król Szwedzki Woyská ná dwádzieściá cztery Tyśięce, z ktorých sześć Tyśięcy jest bárdzo chorych, co ich ieden tylko cień, náwet Officierowie Szwedzcy do Woyská Moskiewskiego uciekáia, u ktorých w kieszeniách náyduia żyto práżone, co miásto chleba iedli.

Tym tráktém ktorým Król Szwedzki márzyerował do Stárodubá, to ná mil dzieśięć puszczá zásieczono, co nie podobna przy takich błotách, lásach, áby ná zad támtędy był powrot; cále podobno tam dokonáia resztę Woyská Szwedzkiego, partim Armis, partim famæ, y przypiszá onym:

Ultima fata tui disces nunc Suecia belli.

Komput Regimentów Szwedzkich, Pieczych y Konnych, pod Kommendą Iego Mości Páná Generála Levenhauftá będących.

Regimentá Konne Rájtárskie.

Pułkownika Rozená. Pułkownika Birkusáná. Pułkownika Ensfelta.

Drágonie.

Generála Majorá Sztypenbáchá. Pułkownika Vernerzfelta. Pułkownika Szreyterfeltá.

Szwadrony.

Obersterleytnántá Brandá. Obersterleytnántá Cegiená.

Piechotne.

Generála Levenhauftá. Generála Majorá Szákielberká. Hirotá. Wángielá. Graffa de la Gárdia. Pułkownika Banirá. Pułkownika Fitingofa.

Bátalionow.

Pułkownika Wadenfeltá. Pułkownika Leoná.